

ZAMONAVIY SHAROITDA OLIJ TA'LIM PEDAGOGIKASI:

NAZARIYA VA AMALIYOT INTEGRATSIYASI

xalqaro ilmiy-nazariy anjuman

MATERIALLARI

O`SMIRLARDA TARBIYASI QIYINLIK TIPALOGIYASI VA ULARDAGI MUAMMOLARNI BARTARAF ETISHNING PEDAGOGIK-PSIXALAGIK USULLARI

**Ismatova Halovat Baxtiyorovna,
BuxDU, Pedagogika kafedrası o`qituvchisi**

Anotatsiya: Ushbu maqolada shaxsning deviantlik holati, tarbiyasi qiyin o`smirlar hamda ularning pedagogik-psixologik holatlari keltirib o`tilgan. Shunidek, jamiyat hayotidagi sodir bo`layotgan turli o`zgarishlar, barcha tizimlarga nafaqat ijobiy balki, sezilarli darajadagi ijtimoiy-salbiy ta`sirlari natijasida ko`zga ko`rinarli darajadagi o`smirlik davriga ta`siri to`g'risida ma`lumot keltirib o`tilgan. Shu bilan birga rus hamda xorij olimlarning fikr-mulohazalari ham ushbu maqolada joy egallagan.

Kalit so`zlar: deviantlik holati, tarbiyasi qiyinlik, inqiroz, adaptiv xulq-atvor, tajovuzkorlik, o'z-o'zini anglash, ijtimoiy me'yor, faoliyat, o'zini o'zi idrok etish.

Oramizda shunday insonlar ham borki, ular jamiyat taraqqiyotiga xizmat qilmasdan, balki unga to`siq bo`luvchi me'yordan og`ish holatlarini yuzaga keltiradi. Jamiyatda o`rnatilgan ijtimoiy me'yorlardan chetga chiqish holatlari psixologiyada "deviantlik holati" undan tug`uluvchi xulq-atvorni "tarbiyasi qiyinlik" deb nomlanadi. Tarbiyasi qiyin o`smirlar - jamiyatda o`rnatilgan axloq me'yolariga mos kelmaydigan insoniy faoliyat yoki xatti-harakat, ijtimoiy hodisa bo`lib, yolg`onchilik, dangasalik, o`g`irlik, ichkilikbozlik, giyohvandlik, fohishabozlik, o`z joniga qasd qilish va boshqa ko`plab shu kabi holatlar ushbu xulq-atvor xususiyatlari hisoblanadi.

Jamiyat hayotidagi sodir bo`layotgan turli o`zgarishlar, barcha (iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy, diniy) tizimlarga nafaqat ijobiy balki, sezilarli darajadagi ijtimoiy-salbiy ta`sir qilmoqda. Bugungi kunda dunyo miqyosida kuzatlayotgan iqtisodiy inqiroz, ijtimoiy anomiya, turmush darajasidagi tafovutlar bu deviant muammolardir. Salbiy omillar natijasida jamiyat a`zolari o`zlarini oqiz va xo`rlangan, ijtimoiy loqayd, jismoniy va ma`naviy zararlangan hisoblashadi. Tarbiyasi qiyin tip bu ko`pincha o`smirlar hisoblanadi. O`smirlar o`rtasida og`ish holatlariga esa ota-onalarning o`z bolalariga e`tiborsizligi, nazoratsiz va qarovsiz bolalarning ko`payishi sabab bo`ladi. Demak, tarbiyasi qiyin shaxslar deb, birinchi navbatda, axloqiy jihatdan qarindosh-urug`lari va do`stlarining ko`nglini og`ritadigan va atrofdagilarning hayoti uchun xavf tug`diradigan shaxslarga (individlarga) aytiladi. Katta yoshdagi individ avval boshdanoq ichki maqsadga intilish kuchiga ega bo`lib, shunga ko`ra, faolligining barcha ko`rinishlari yuzaga chiqadi.

O`smirlik davri inson rivojlanishidagi burilish davri bo`lib, o`smirning ehtiyojlari va qobiliyatlari ko`pincha bir-biriga mos kelmaydi, bu esa moslashishning turli shakllariga olib keladi. Bolaga hayotning ushbu qiyin davrida yuzaga keladigan ob`ektiv va subyektiv qiyin vaziyatlarni engishga yordam berish muhimdir. Aynan o`smirlik davrida shaxslararo o`zaro ta`sirning konstruktiv va buzg`unchi usullari shakllantirilishi, himoya mexanizmlari ishlab chiqilishi va o`smir arsenalida mavjud bo`lgan adaptiv xulq-atvor modellari qayta ko`rib chiqilishi tufayli ushbu yoshga alohida e`tibor beriladi. Noto`g`ri o`smirlar orasida xulq-atvorida og`ish, o`rganish va muloqot qilishda qiyinchiliklar mavjud bo`lgan o`smirlar "qiyin" deb nomlanadi. Shuning uchun o`zlarining individual xususiyatlarida sezilarli darajada farq qiladigan o`smirlar ko`pincha "qiyin" deb tasniflanadi.

O`smirlik tajovuzkorlikning kuchayishi, charchoq, befarqlik, asabiylashish, hissiy beqarorlik, ma`lumotni idrok etishda qiyinchiliklar, istak va ehtiyojlarning nomuvofiqligi kabi psixologik xususiyatlar bilan tavsiflanadi. Jamiyat taraqqiyotining hozirgi bosqichda mavjud bo`lgan ijtimoiy-madaniy xususiyatlari bu qiyinchiliklarni ham yumshatib, ham og`irlashtirishi

mumkin. O'smirning salbiy o'zini o'zi idrok etishi bolaning salbiy tajribalari borligi sababli yuzaga keladi.

Birinchidan, o'smirlar odatda o'zlarining shaxsiy qimmatli fazilatlariga ega emasliklariga ishonishadi va shuning uchun jamiyat uchun foydali bo'la olmaydilar, aksincha, salbiy xarakterli xususiyatlarga ega yoki boshqalarga va ular uchun muhim bo'lgan odamlarga zarar etkazadilar.

Ikkinchidan, o'smirlar, odatda, ular uchun eng muhim bo'lgan odamlar ularga ijobiy emas, balki salbiy nuqtai nazardan qarashadi deb o'ylashadi.

Uchinchidan, o'smirlar hali kamroq salbiy his-tuyg'ularni boshdan kechirish imkonini beradigan aqliy o'zini o'zi himoya qilish mexanizmlaridan samarali foydalanish qobiliyatiga ega emaslar. Tarbiyasi qiyin o'smirlarda o'z-o'zini hurmat qilish ehtiyoji juda kuchli va jamiyatda maqbul yo'llar bilan qondirilmaganligi sababli, ular tajovuzkorlik, yomon so'z va ziddiyatlarda namoyon bo'ladigan deviant xatti-harakatlarga murojaat qilishlari kerak. O'smirlar o'rganishda, ota-onalar, do'stlar, o'qituvchilar bilan muloqot qilish va o'zaro munosabatlar jarayonida qiyinchiliklarga duch kelishadi va ular tartibsizlik bilan ajralib turadi. Shuningdek, tarbiyasi qiyin o'smirlarda ijobiy qarashlar va maqsadlar yo'q, ya'ni ularning qadriyat yo'nalishlari etarli darajada shakllanmagan, o'smirlar o'z hayotini yaxshilash uchun o'z oldilariga maqsad qo'ymaydilar, faqat mavjud me'yor va qoidalardan chetga chiqadilar. Asta-sekin o'smirning jamiyatdagi mavjud me'yorlarga moslashish istagi pasayadi, bu esa o'smirlarning og'ish istagining kuchayishiga olib keladi. Bularning barchasi oxir-oqibatda o'smirning o'z-o'zini anglashining o'zgarishiga olib keladi, u "tarbiyasi qiyin o'smirlar" o'zini o'ziga xos mustaqillik bilan tuta boshlaydi, ko'pincha o'z o'rganishni istamaydi, o'qituvchilarga hurmatsizlik qiladi. tengdoshlari orasida etakchilik mavqeini va obro'sini olishga intiladi. Bunday holatda, qoida tariqasida, qiyin o'smirlar jinoyat qilishni boshlaydilar, chunki ular ko'pincha sinf jamoasi tomonidan rad etiladi. Aynan shunday hollarda o'smirlar boshqa tengdoshlari, odatda "qiyin" guruhlari bilan yaqinlashishga intilishni boshlaydilar va maktabga borishni to'xtatadilar.

Tarbiyasi qiyin o'smirlarning qo'polligi, beadabliligi va beparvoligi ko'pincha pastlik, o'ziga ishonchsizlik, kamchilik va bolalik tuyg'ularining niqobidir.[1] Tarbiyasi qiyin o'smirlarning eng xarakterli xususiyatlaridan biri bu yosh normalaridan orqada qolishda namoyon bo'ladigan aqliy etuklikdir. Bunday o'smirlar o'z harakatlarini xulq-atvor me'yorlari bilan bog'lay olmaslik, mantiqiy fikrlashning zaifligi bilan ajralib turadi. Bunday o'smirlar, qoida tariqasida, tanlash vazifasi bilan duch kelmaydilar, ular o'zlari qaror qabul qilmaydilar, lekin ular aytganidek harakat qiladilar yoki agar bu mustaqil qaror bo'lsa, unda bu impulsivdir. Ushbu qiyin davrda rivojlanishning ijtimoiy holati qaram bolalikdan mustaqil va mas'uliyatli kattalikka o'tishni anglatadi. O'smir bolalik va kattalik o'rtasidagi oraliq pozitsiyani egallaydi.[1]

O'smirlik - inson rivojlanishining o'ziga xos bosqichi. Bu o'z-o'zidan, boshqalar bilan va dunyo bilan munosabatlarning turli modellarida psixologik va ijtimoiy sinash, hayot yo'lini qurish imkoniyatlarining xilma-xilligini tushunish, o'z resurslarini sinab ko'rish va shaxsiy va ijtimoiy cheklovlar chegaralarini aniqlash davri. O'zining psixologik mohiyatiga ko'ra, o'smirlik - bu izlanish, yangilik va tajriba, faollikni kengaytirish va o'zini namoyon qilish uchun aniq motivatsiya davri. Shu bilan birga, bu mavzuning rivojlanishidagi ziddiyatli va ichki ziddiyatli davrdir.

Bu yosh o'sish davri deb ataladigan davr bo'lib, u kuchli psixologik va jismoniy o'zgarishlar, organizmning tez fiziologik qayta tuzilishi bilan tavsiflanadi.[3] Bundan tashqari, skeletning o'sishi mushak to'qimalarining rivojlanishidan tezroq, shuning uchun raqamning noqulayligi, nomutanosibligi va burchagi. O'sib borayotgan tanani kislorod bilan ta'minlash uchun yurak va o'pkaning hajmi va nafas olish chuqurligi keskin ortadi. Bu yosh uchun xarakterli ko'rinishlar, shuningdek, tez-tez bosh og'rig'iga sabab bo'ladigan bosimning ko'tarilishi yo'nalishi bo'yicha qon bosimining sezilarli o'zgarishidir. Qoida tariqasida, tarbiyasi qiyin o'smirlar o'zlarining aqliy faoliyatini ularni eng ko'p maftun qiladigan sohaga yo'naltiradilar. Biroq, bu yoshdagi qiziqishlar etarlicha barqaror emas. O'smirlar o'zlarini turli xil faoliyatda sinab ko'rishlari mumkin, bu ularning o'z taqdirini o'zi belgilash bosqichida ekanligi va ba'zi o'smirlar o'zlarining kattaligini isbotlashga intilishlari bilan izohlanadi ma'lum bir faoliyatda yuqori natijalarga erishish, ammo erishmasdan, bu faoliyatni boshqasiga o'zgartirish qiyin o'smirlar orasida ham mos yozuvlar

guruhlari mavjud. Malumot guruhi - bu qiyin o'spirin uchun muhim bo'lgan guruh, uning fikrlarini qabul qiladi.[3] Psixologlar o'smirning guruhga qo'shilishga, boshqalardan ajralib turmaslikka intilishini hissiy xavfsizlikka bo'lgan ehtiyojni qondiradigan psixologik himoya mexanizmi deb hisoblaydi va ijtimoiy mimika deb ataladi. Tarbiyasi qiyin o'smir uchun mos yozuvlar guruhi mahalla guruhi, sinf guruhi, sport bo'limidagi do'stlar, ya'ni o'z qarashlari yoki qiziqishlari bo'lgan har qanday guruh bo'lishi mumkin. Bunday guruh o'smirning nazarida ota-onadan ko'ra ko'proq obro'ga ega va aynan shu guruh uning xatti-harakati va boshqalar bilan munosabatlariga ta'sir qila oladi. O'smir bu guruh a'zolarining fikrlarini ba'zan so'zsiz va fanatik tarzda tinglaydi. Bunday guruhda o'smir o'zini namoyon qilishga, o'zini tasdiqlashga, guruh a'zolarining roziligini olishga va etakchilik pozitsiyasini egallashga harakat qiladi. Bunga erishish uchun o'smirlar ko'pincha guruh a'zolaridan hokimiyatga ega bo'lish uchun jinoyat sodir etishadi. Ko'pincha o'smirlar ma'lum bir submadaniyatga ega bo'lgan yoshlar guruhiga qo'shiladilar va keyin ma'lum bir submadaniyatning xulq-atvoriga rioya qilishadi.

O'smirlarning "qiyinchilik"ning sotsiologik mezonlari jamiyatda qo'llab-quvvatlanmaydigan va ma'qullanmaydigan xatti-harakatlarining xususiyatlari bilan tavsiflanadi, xususan:

- huquqbuzarlik va jinoyatga mo'yillik;
- ziddiyat;
- boshqalarga nisbatan aniq tajovuz;
- noqonuniy jinoiy norasmiy guruhlarning qadriyatlariga sodiqligini namoyish qilish - kiyim-kechak, jargon, harakatlar, hukmlar;
- ijtimoiy normalarga rioya qilishdan bosh tortish;
- ijtimoiy me'yorlarga oshkora rioya qilmaslik
- o'smirlarning "ko'chalari", o'smirlarning ko'cha submadaniyati normalarini uzatish.

V.A.Petrovskiyning fikricha, bu o'ziga muvofiqlik postulate (isbotsiz qabul qilinadigan qoida)da ifodalanadi. Bu o'rinda har qanday ruhiy jarayonlar va xulqiy xatti-harakatlarning boshlang'ich moslashuv yo'nalishi haqida so'z yuritilmoqda. Muvofiqlik postulatlarini uch turga ajratiladi:

- gomeostatik,
- gedonik (huzur-halovatga intilish insonga xos xislat deb hisoblovchi axloqiy ta'limot),
- pragmatik.

Gomeostatik variantida muvofiqlik postulati muhit bilan o'zaro munosabatlardagi ziddiyatlarni bartaraf qilish, ruhiy zo'riqish darajasini pasaytirish, muvozanat o'rnatish shaklidagi talablar kabi namoyon bo'ladi.

Gedonik variantida kishining harakatlari ikki birlamchi affekt: qoniqish va azob orqali aniqlanadi; axloqning namoyon bo'lishi esa qoniqishni maksimalashtirish va azobni kamaytirish sifatida izohlanadi.

Pragmatik variant maqbullashtirish tamoyilidan foydalanadi, bunda diqqat markaziga axloqning tor amaliy jihati: foyda, naf yoki muvaffaqiyat qo'yiladi.

Xulosa qilib aytganda, o'smirlikning qarama-qarshiligi shundaki, o'smir kattalar maqomi va kattalar imkoniyatlarini olishga intiladi, lekin kattalar mas'uliyatini o'z zimmasiga olishga shoshilmaydi va undan qochadi. O'smir ko'pincha ota-onasining baholari va hayotiy tajribalarini qabul qilishdan bosh tortadi, garchi u ularning to'g'ri ekanligini tushunsa ham. U o'zining noyob va takrorlanmas tajribasini olishni, o'z xatolarini qilishni va ulardan o'rganishni xohlaydi. Shunday qilib, psixologik-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish "qiyin" o'smirlarning psixologik va pedagogik xususiyatlarini aniqlash va psixologik sabablarni aniqlash imkonini berdi. xatti-harakatlaridagi og'ishlar oila farovonligi, ijtimoiy muhit, uning individual xususiyatlarida yotgan "qiyin" o'smirlar, qiyin o'smirlarning yosh xususiyatlari, ularning xatti-harakatlari va harakatlarining, istak va imkoniyatlarining nomuvofiqligi va nomuvofiqligi, degan xulosaga kelish. kattalar va tengdoshlar guruhi bilan iliq, ishonchli munosabatlar bo'lmasa, xatti-harakatlar va muloqotda qiyinchiliklar, maktabda va uyda qiyinchiliklar paydo bo'lishi mumkin. Demak, kishining voqelik (borliq) bilan o'zaro aloqalarining tahlili deviant axloqni baholashning asosi

bo'lib xizmat qiladi, zero me'yorning hukmron tamoyili shaxsning nimagadir yoki kimgadir (ya'ni real borliqqa) moslashuvidan kelib chiqadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

- 1.G'oziyev E.G` To'laganova G.K. Tarbiyasi "qiyin" o'smirlar. T.: 1989
- 2.G'oziev E.G` Ontogenez psixologiyasi. – T.: 2010
- 3.Bakhtiyorovna I. K. Methodological Conditions for the Organization and Management of Working with Difficult and Idle Students //Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture. – 2021. – T. 2. – №. 10. – C. 115-119.
- 4.Djamilovna A.Z., Bakhtiyorovna I.H. Study of the formation of crime motivation in adolescents as a problem of psychological research //ResearchJet Journal of Analysis and Inventions. – 2022. – T. 3. – №. 1. – C. 1-8.

AJDODLARIMIZ MEROSI TALABALAR MAFKURAVIY IMMUNITETINI RIVOJLANTIRISH OMILI

Ortiqov O.R.,

Buxoro davlat universiteti pedagogika kefedrasi o'qituvchisi

Annotasiya: Mazkur maqolada talabalar mafkuraviy immunitetini rivojlantirishda ajdodlarimiz tomonidan yaratilgan asarlarning mazmun-mohiyati, tarixi, ta'lim jarayoni, tamoyillari, qonuniyatlari, pedagogik shart-sharoitlari, amalga oshirish jarayonlari nazariy jihatdan asoslangan. Ayniqsa talabalar mafkuraviy immunitetini rivojlantirishda ajdodlar merosining o'ziga xos xususiyatlari, o'rni, shakl, metod va vositalari, amalga oshirish masalalariga e'tibor qaratilgan.

Kalit so'zlar: Ta'lim, tarbiya, ilmiy meros, ma'naviy meros, ma'naviy tarbiya, axloqiy tarbiya, mafkuraviy immunitet, immunitet. yuksak ma'naviyat, umuminsoniy qadriyatlar, sodiqlik, diniy bag'rikenglik, millatlararo totuvlik.

Ajdodlarimizning ilmiy merosini o'rganish zamirida talabalarni tarbiyalash va kamol topishi masalalari nazarda tutilgan. Ajdodlarmizning bebaho ilmiy meroslari kelajak avlodlarga yetkazish maqsadida keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Ajdodlarmizning ilmiy merosini kelguri avlodlarga yetkazish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida, O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risidagi" Qonunida, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022 — 2026-yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" farmoni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-158-sonli "O'zbekiston — 2030" strategiyasi to'g'risida farmoni, 2017 yil 28 iyuldagi "Ma'naviy – ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish va sohani rivojlantirishni yangi bosqichga ko'tarish to'g'risida"gi PQ – 3160-sonli qarori, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-4307-sonli "Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" qarorlari mazmuniga sindirilgan. Mafkuraviy immunitetni rivojlantirishda milliy va umuminsoniy qadriyatlar muhim ahamiyatga ega. Talabalarni yetuk shaxslar sifatida tarbiyalab, mafkuraviy immunitetini rivojlantirish, yuksak ma'naviyatga ega insonlar etib tarbiyalashda, ularda axloq, odob, etika va estetikani shakllantirishda Abu Homid G'azzoliy singari allomalarning ilmiy merosi ham alohida e'tibor qaratilgan.

Yosh avlod ongiga Vatanga sodiqlik va daxldorlik hissini singdirish, ularda yot g'oyalarga nisbatan mafkuraviy immunitetni shakllantirish, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlik, diniy bag'rikenglik va millatlararo totuvlikni mustahkamlash, shuningdek, ekstremizm, terrorizm va boshqa buzg'unchi g'oyalarga nisbatan murosasizlikni shakllantirish yuzasidan ta'lim-tarbiya masalasida davlat organlari va jamoat tashkilotlarining faoliyatini faollashtirish nazarda tutilgan.

G'azzoliy asl ismi Abu Homid Muhammad ibn Muhammad al-G'azzoliy bo'lib (hijriy 450 yil) 1058-yilda Eronning Tus shahrining Tobiron nohiyasida tavallud topgan, islom ilohiyotchisi,

О.Х. Хамидов. ЗАМОНАВИЙ АХБОРОТЛАШГАН ЖАМИЯТДА ОЛИЙ ТАЪЛИМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	3
--	----------

1-ШЎЪБА: СИФАТЛИ ТАЪЛИМ ЙЎЛИДА РАҚОБАТБАРДОШ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАШНИНГ ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ	5
--	----------

A.C.Гаязов, А.А.Гаязов, ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДА «ПИТЧИНГ» В УПРАВЛЕНИИ РАЗВИТИЕМ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ НАУКИ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ	5
B.R.Adizov, PEDAGOGNING KASBIY PROFESSIONALLIGI VA UNI RIVOJLANTIRISH YO‘LLARI.....	9
Sh.Sh.Olimov, OLIY TA’LIM TIZIMIDA YANGI TA’LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	11
Сафаралиев Б. С., Мазурова И. К. К РАССМОТРЕНИЮ ОСОБЕННОСТЕЙ СОВРЕМЕННОЙ МОЛОДЁЖИ: ПОНЯТИЕ, СУЩНОСТЬ И КРИТЕРИИ ПРАВСТВЕННОЙ КУЛЬТУРЫ.....	15
Рыбакова Е.В., Рыбаков Д.Г. УСЛОВИЯ ВЗРЫВНОЙ САМОАКТУАЛИЗАЦИИ ОБУЧАЮЩИХСЯ ВЫСШЕГО ЗВЕНА ОБРАЗОВАНИЯ	20
Olimov Shirinboy Sharofovich, Sadullayev Ibrat Shuxratovich. ORGANIZING INDEPENDENT EDUCATION FOR STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	24
Мусаева Номира Низомовна. ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ МОДУЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ ДЛЯ ПОДГОТОВКИ КВАЛИФИЦИРОВАННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ	28
Рыбакова Е.В., Султанова Р.М., Гаязова Г.А. ДИАЛЕКТИКА СОЦИАЛЬНОГО ОТРАЖЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ЕВГЕНИКИ В СИСТЕМЕ АНАЛИТИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ-ДЕФЕКТОЛОГОВ.....	30
Samiyeva Shaxnoz Xikmatovna. AKMEOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA O‘QITUVCHINING INNOVATSION FAOLIYATINI MODELLASHTIRISH	34
Nasirova Shaira Narmuradovna, Khalikov Muhriddin Mardikulovich, Isakov Abror Fakhriddinovich. CHARACTERISTICS OF TECHNOLOGICAL ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS.....	36
Ergashov Mansur Yarashovich. THE ROLE OF DISTANCE EDUCATION IN MODERN EDUCATION SYSTEM.....	38
Muslima Bozorova, TALABALARDA ETNOPEdagogIK KOMPETENSIYALARNI RIVOJLANTIRISH	40
Boltaeva Zulfiya Zarifovna, APPLICATION OF ELEMENTS OF RESEARCH ACTIVITY IN CLASSES WITH UNIVERSITY STUDENTS.....	43
Sadullayev Ibrat Shuxratovich. STRATEGIES FOR IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION IN THE FORM OF CORRESPONDENCE EDUCATION.....	45
N.E.Azimova, TA’LIMNI TASHKIL ETISH SHAKLLARI VA ULARNING DIDAKTIKADA RIVOJLANISHI	48
Qurbonova O‘lmasoy Usmonovna, SIFATLI TA’LIM YO‘LIDA RAQOBATBARDOSH MUTAXASSIS KADRLARNI TAYYORLASHNING INNOVATSION YO‘LLARI.....	50
M.A.Jumayeva, BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNI INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISHGA TAYYORLASH	53
Gasanova Rushana, OLIY TA’LIM TIZIMIDAGI O‘QITUVCHILARNING O‘QUVCHILARNI TADBIRKORLIKKA YO‘NALTIRIB O‘QITISHDA KASBIY -PEDAGOGIK MAHORATI. 56	56
Sharapov Shukhrat Shokirovich. THE RIGHT TO EDUCATION AS A MEANS OF DEVELOPING A LIFELONG EDUCATION SYSTEM: INTERNATIONAL EXPERIENCE 58	58
Shaydullayeva Kamola Shapulatovna. BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARDA PEDAGOGIK TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	60

xalqaro ilmiy-nazariy anjuman materiallari

M.A.Jumayeva, BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI KREATIV YONDASHUV ASOSIDA INNOVATSION FAOLIYATGA TAYYORLASH OMILLARI.....	62
Sharapov Shuxrat Shokirovich. TA'LIM OLISH HUQUQI O'ZBEKISTONDA UMRBOD TA'LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISH VOSITASI SIFATIDA	65
Katayeva Saodat Abduraxim qizi, KREDIT-MODUL TIZIMIDA TALABALARNING INDIVIDUAL TA'LIM TRAYEKTORIYASI VA UNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	67
M.A.Jumayeva, Asatova Mohichehra, BOSHLANG'ICH TA'LIM TIZIMIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN PROFESSOR O'QITUVCHILARNING KASBIY- PEDAGOGIK MAHORATI	69
Nekiyeva Umida Nematovna, BO'LAJAK O'QITUVCHINING INNOVATSION FAOLIYATIDA KREATIVLIKNING AHAMIYATI	71
Ismailov Murodulla Kaxramonovich. BO'LAJAK IJTIMOYIY ISH XODIMLARIDA SANOGEN REFLEKSIYANI RIVOJLANTIRISHNING TAMOYILLARI	75
Rasulova Zilola Durdimurotovna. INNOVATSION TA'LIM MUHITIDA BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING KREATIV TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI.....	77
Nematova Nigina Nabiyevna, BO'LAJAK ZAMOVIIY O'QITUVCHILARDA TANQIDIY FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISH OMILLARI	80
Zilola Tosheva, ZAMONAVIIY SHAROITDA OLIY TA'LIM PEDAGOGIKASI: NAZARIYA VA AMALIYOT INTEGRATSIYASI.....	83
Boboyev Maqsd Mahmudovich. ASSESSMENT FOR STUDENTS 21 st CENTURY SKILLS	86
Sharipova Sitara Xaydarovna, OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNI O'QITISHDA MUAMMOLI TA'LIM TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI.....	88
Samiyeva Shakhnoz Xikmatovna. IMPORTANT WAYS TO USE NEUROPEDAGOGICAL KNOWLEDGE IN TEACHING.....	94
Имамкулов Расул Рахманович, ПРОБЛЕМЫ ТЕХНОЛОГИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБЩЕНИЯ В УСЛОВИЯХ БИЛИНГВИЗМА	96
N.B.Ismatova, Sh.Sh.Sharopov. BO'LAJAK PEDAGOGLARNI TAYORLASHDA KOMPETENTLIK YONDOSHUVNI AMALGA OSHIRISH UCHUN INTERFAOL USULLARIDAN FOYDALANISH	100
Лукмонова Саломат Гафуровна. ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ.....	104
Yu.Z.Saidova. OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA "MA'NAVIIYAT SOATLARI"NI O'TKAZISH TEXNOLOGIYASI	107
N.B.Ismatova, TA'LIM JARAYONIDA QO'LLANILAYOTGAN TEXNOLOGIYALAR....	109
Норбаев Бахтиёр. CONDITIONS FOR EFFECTIVE SOCIO-EDUCATIONAL INTEGRATION OF STUDENTS INTO A FOREIGN LANGUAGE ENVIRONMENT	115
Shabon Muxamadovna Farmonova. BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI TAYYORLASHDA XORIJ TAJRIBALARIDAN FOYDALANISH.....	117
Русаква Н.Н. ОПЫТ ТРАНСПОЛЯЦИИ СИСТЕМЫ РАЗВИВАЮЩИХ СОЦИАЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА РАЗЛИЧНЫЕ УРОВНИ И ТИПЫ ОРГАНИЗАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ	120
Хусенова Фарангис, Султанова Р.М. ВЛАДЕНИЕ ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКОЙ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ И КУЛЬТУРНОЙ АДАПТАЦИИ СТУДЕНТОВ В ИНОЯЗЫЧНОМ ДИДАКТИЧЕСКОМ ПРОСТРАНСТВЕ.....	122
Юнусова Раъно Гайбуллаевна. МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ФИЗИКИ	124

2-ШЎБА: ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ПРОФЕССОР-

**ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ КАСБИЙ-ПЕДАГОГИК МАДАНИЯТИ: ТАРБИЯВИЙ
ФАОЛИЯТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ..... 130**

Степанова Т.П. К РАССМОТРЕНИЮ УСЛОВИЙ ОРГАНИЗАЦИИ РАЗВИВАЮЩЕГО ДОСУГОВОГО ОБЩЕНИЯ	130
Турсунова М. Г., Тайгуншоева Ч. С. К ИЗУЧЕНИИ СУЩНОСТИ КУЛЬТУРЫ ОБЩЕНИЯ: ПОНЯТИЯ, СУЩНОСТЬ, КРИТЕРИИ.....	134
Shabon Muxamadovna Farmonova, BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNING KOMMUNIKATIV MADANIYATINI MILLIY VA UMUMINSONIY QADRIYATLAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH	139
Пегушина Ю.А. ТЕХНОЛОГИЯ ОРГАНИЗАЦИИ ФЕСТИВАЛЯ, НАПРАВЛЕННАЯ НА ФОРМИРОВАНИЕ ИМИДЖА УЧРЕЖДЕНИЯ КУЛЬТУРЫ.....	142
Садовникова В. В., Сафаралиев Б.С. ПРАКТИКА ПРОЕКТИРОВАНИЯ СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНЫХ ПРОЦЕССОВ УЧРЕЖДЕНИЙ КУЛЬТУРЫ	147
Kenjaboyev Abdisalim Erkaboyevich. UZLUKSIZ TA‘LIM TIZIMIDA YOSHLARDA MA‘NAVIY-MARIFIY IMMUNITETNI SHAKLLANTIRISH YO‘LLARI	151
Самиев Асроридин Сайфидинович, ИМОМ АЛ-БУХОРИЙ МУҲАДДИСЛАР ПЕШВОСИ ВА МАЪРИФАТ АСОСЧИСИ	153
Mehribo Jumayeva Abdvohitovna, JADID MA‘RIFATPARVARLARINING ILMIY MEROSINI O‘RGANISH VA UNDA TA‘LIM-TARBIYA JARAYONIDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	155
Mirzayev M. J. TALABA-YOSHLAR MA‘NAVIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING AMALIY SHAKL VA USULLARI.....	157
Nurulloyev Laziz Latipovich. HARBIY-VATANPARVARLIK TARBIYASINING METODOLOGIK ASOSLARI.....	160
Ismatova Halovat Baxtiyorovna, O‘SMIRLARDA TARBIYASI QIYINLIK TIPALOGIYASI VA ULARDAGI MUAMMOLARNI BARTARAF ETISHNING PEDAGOGIK-PSIXALAGIK USULLARI.....	162
Ortiqov O.R. AJDODLARIMIZ MEROSI TALABALAR MAFKURAVIY IMMUNITETINI RIVOJLANTIRISH OMILI.....	165
Saidnazarova Gulshan Bolta kizi. THE CONTENT OF STUDYING SPIRITUAL AND MORAL THOUGHTS IN IMAM ISMAIL AL-BUKHARI'S WORK "AL ADAB AL MUFRAD"	167
Qodirova Mohidil Namozovna, O‘QITUVCHI FAOLIYATIDA MULOQOT MADANIYATI VA PSIXOLOGIYASI	170
Umarova Sitora Muxlisovna, ABOUT PERSIAN-TAJIK POET AND SATIRIST UBAID ZAKANI	172
Shabon Muxamadovna Farmonova. TA‘LIM MAZMUNI KONTEKSTIDA O‘QITUVCHI VA O‘QUVCHILARNING FAOLIYATINI MODELLASHTIRISH.....	174
Raximova Feruza Farxodovna, BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARDA DEONTOLOGIK KOMPITENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK MAZMUNI	176
Г.Г.Хабибова, ФОРМИРОВАНИЕ НРАВСТВЕННЫХ КАЧЕСТВ У МОЛОДЕЖИ В ТРУДАХ ВОСТОЧНЫХ МЫСЛИТЕЛЕЙ.....	178
Ш.У.Исматов, ЖАДИДЛАРИМИЗ ФАОЛИЯТИ - ЮРТГА ФИДОЙИЙЛИК ТИМСОЛИ СИФАТИДА	181

**3-ШЎБА: ТАЛАБАЛАР МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ
ЗАМОНАВИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ..... 185**

Avezov Olmos Ravshanovich, Xoliqov Soib Orifovich, MUSTAQIL ISH TALABALARNI O‘QITISH VA TARBIYALASHNING ENG MUHIM ELEMENTI SIFATIDA	185
Juraev Bobomurod Tojievich, TALABALAR MUSTAQIL TA‘LIMINI TASHKIL ETISH PRINSIPLARI	188

Berdiyeva Ro‘zixol Allayorovna, OLIY TA’LIM MUASSASALARIDA TALABALAR MUSTAQIL TA’LIMINI TASHKIL ETISHNING PEDAGOGIK SHARTLARI	191
Beknazarova Dilafuz Amirovna, TALABALARNING MUSTAQIL VA IJODIY ISHLARINI TASHKIL ETISH SHART-SHAROITLARI VA IMKONIYATLARI	193
M.N.Amonov, MUSTAQIL TA’LIM OLISH VA O’ZINI O’ZI BOSHQARISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR	196

4-ШЎБА: УЗЛУКСИЗ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ҲАМКОРЛИГИНИ

РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ

199	199
Копнова Н. В. К ВОПРОСУ МОДЕЛИ САМОУПРАВЛЕНИЯ ШКОЛЬНИКОВ В УСЛОВИЯХ УЧРЕЖДЕНИЙ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	199
Исроилова Мукаддас Шониёр кизи, Рыбакова Елена Владимировна. АСПЕКТЫ СОЦИАЛИЗАЦИИ ДЕТЕЙ-БИЛИНГВОВ С НАРУШЕНИЯМИ РЕЧЕВОЙ ФУНКЦИИ	202
Alimov Alisher Yarashevich, UZLUKSIZ TA’LIM TIZIMI HAMKORLIGI MATEMATIK SAVODXONLIKNI RIVOJLANTIRISH OMILIDIR.....	209
Aslanova Nozima Khakimovna. THE TECHNOLOGY OF APPLYING THE "4 K" MODEL IN PRIMARY EDUCATION	211
Eliboyeva Lola Suleymanovna. BO’SH O’ZLASHTIRUVCHI O’QUVCHILAR BILAN ISHLASHDA SINFDAN TASHQARI ISHLAR MAZMUNI.....	214
Коннова В.Д., Рыбакова Елена Владимировна. РИСОВАНИЕ ПОД ДИКТОВКУ КАК КОМПОНЕНТ САМОБЫТНОГО РАЗВИТИЯ РЕБЁНКА.....	217
Jabborova O’g’iLOY G’ani qizi, M.Yo.Umurova. TARBIYA FANINI O’QITISHDA MULTIMEDIA VOSITALARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMLARI.....	219
O.O.Xonzafarov, B.T.Jurayev. TOLERANTLIK PSIXOSOMATIKA NUQTAI NAZARIDA	221
Azimova Umida Latipovna, BOSHLANG’ICH SINFLARDA O’QUVCHILARNING OG’ZAKI VA YOZMA HISOB MALAKALARINI RIVOJLANTIRISH USULLARI	223
Ashurova Dildora G’afurovna, TIL O’RGANISHDA SAMARALI STRATEGIYALAR VA HAMKORLIKDA O’RGANISHNING AHAMIYATI	226
Bozorova Nozigul Ramazonovna, BOSHLANG’ICH SINF O’QITUVCHISINING KASBIY EHTIYOJLARI VA KASBIY MAHORATNI RIVOJLANTIRISH USULLARI.....	229
Dilrabo Fayzulloyeva Rahmonovna, BOSHLANG’ICH SINF O’QUVCHILARINING O’QISH SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISHDA PIRLS TOPSHIRIQLARIDAN FOYDALANISH METODIKASI.....	234
Jumaeva Khanifa Gaforovna, WAYS TO DETERMINE TALENTED CHILDREN IN PRESCHOOL EDUCATION	236
Murodova M.M. BOSHLANG’ICH SINFLARIDA MATEMATIKA DARSLARINI INTEGRASIYA ASOSIDA TASHKIL ETISH	240
Mustafoyeva Dilnoza, BOSHLANG’ICH SINF O’QUVCHILARIGA O’RGATISHDA MULTIMEDIALI VOSITALARINING O’RNI	242
Ostonova Umida Usmonovna, AQLI ZAIF MAKTAB O’QUVCHILARINING RIVOJLANISHIDA BADIY ADABIYOTNING O’RNI.....	244
D.J.Qo’chqorova, AKSIOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA JONDOR TUMAN TARIXINI O’RGANISHGA OID ASARLARNI GEOGRAFIK TAHLIL QILISH	246
M.M.Rashidova. BOSHLANG’ICH SINFLARDA “LOYIHA ISHI “INTERFAOL USULI ASOSIDA ONA TILI DARSLARINI TASHKIL ETISH METODIKASI.....	248
Raxmonova Dilfuza Maxmudovna, MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTI TARBIYALANUVCHILARINING IQTIDORINI RIVOJLANTIRISHDA BADIY ADABIYOTNING O’RNI	250
Sayitnazarova G. BO’LAJAK O’QITUVCHILARDA KASBIY MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK OMILLARI.....	252

Zamonaviy sharoitda oliy ta'lim pedagogikasi: nazariya va amaliyot integratsiyasi

Sirojova Shokhida Niyozovna, METHODS OF PSYCHOLOGICAL WORK WITH SECONDARY SCHOOL STUDENTS	254
Umurova Ma'rifat Yoshiyevna, BOSHLANG'ICH SINIF MUSIQA DARSLARIDA O'ZBEK XALQ QO'SHIQLARINI O'RGANISH METODIKASI.....	257
Yodgorov Bobirjon Turobovich, O.R.Avezov. UZLUKSIZ TALIM TIZIMIDA BO'LG'USI PEDAGOGLARNI O`SMIRLARDA O`QUV FAOLIYATI MOTIVLARINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	260
Nasimova Z.I. SHAXS RIVOJLANISHNING PSIXOLOGIK TARBIYASI VA IJTIMOIYLASHUVI.....	263
Sharopov Sh.Sh. GRICE MAKSIMALARINING QISQACHA SHARHI VA MAZMUNI	265
Mekhmonova Nigina Fakhritdinovna. CRITERIA OF ARTISTRY IN LITERATURE	266
Sharopov Dilshod Shirinboevich, BAYROG'IM – FAXRU-G'URURIM	269
Xonzafarov O.O., B.T.Jurayev. TARBIYA FANINI O'QITISH JARAYONIDA O'QUVCHILARDA TOLERANTLIKNI RIVOJLANTIRISHDA QO'LLANILADIGAN SAMARALI METOD VA TRENINGLAR	271

